

Mål 10:

MINDRE ULIKHET

Det at noen er fattige og noen rike, opplever barn spontant som urettferdig og galt. Som voksne lærer vi oss kanskje å godta det mer? Målet om å redusere ulikhetene var ikke en del av tusenårsårene. Når det er tatt inn i bærekraftsmålene, er det både fordi ulikhet sees på som et problem i seg selv, og fordi mindre ulikhet er et redskap for å bekjempe fattigdom.

Når gapet mellom rike og fattige blir for stort i et samfunn, kan det undergrave tilliten mellom folk og tilliten til dem som styrer. På denne måten kan stor ulikhet også ha negativ innvirkning på demokratiet. Usikkerhet og fremmedfrykt kan også øke som følge av ulikhet, konfliktnivået kan øke, og ekstrem fattigdom kan føre til utbytting av naturen.

Et viktig tiltak for å redusere ulikhet er å ha en skattepolitikk som utjevner, ved at de som har store formuer og høye inntekter, skatter mest. Gode og rettferdige velferdsordninger som pensjon, trygderettigheter og helse- og utdanningssystemer er også avgjørende. I fattige land er økonomisk vekst viktig, og da må denne veksten være inkluderende, for eksempel ved at arbeidstakere har en lønn som de kan leve av. På globalt nivå trenger vi finansiell åpenhet som gjør det mulig å skattlegge de aller rikeste og store flernasjonale selskap.

Vi har mye kunnskap om hva som skal til for å redusere ulikhet, men det trengs store endringer på flere nivåer for å få det til. Det viktigste spørsmålet er kanskje om viljen til endring er til stede, hos politikere og hos folk flest?

Teologisk refleksjon

Profeten Amos virket i Israel omtrent 750 år før Kristus. Dette var en tid da landet, eller Nordriket, som det også er kalt, opplevde gode tider takket være suksess både militært og økonomisk. Men velstanden kom ikke alle til gode; makteliten økte rikdommen sin på bekostning av de fattige. Amos beskrev livet til de rike slik: «De ligger på elfenbensbenker og strekker seg på divaner, de spiser lam fra saueflokken og gjøkalver fra buskapen» (Amos 6,4). Dette er imidlertid en rikdom bygget på urett og maktmisbruk: «Dere undertrykker småkårsfolk og knuser de fattige» (Amos 4,1). Profeten anklager de rike for å drive uærlig handel og gjøre småkårsfolk til gjeldsslaver (Amos 8,4-6).

Erfaring viser at velstandsutvikling ofte fører til økte forskjeller blant folk og grupper. Økonomiske forskjeller skaper gjerne tilsvarende sosiale forskjeller, med ulik verdsetting av mennesker ut fra hva de eier og forbruker. Ifølge Amos er en velstand basert på ulikhet og maktmisbruk ikke bærekraftig, den er underlagt Guds dom og fører til ulykke.

Amos forkynner imidlertid et alternativ: «Søk det gode og ikke det onde, så dere får leve!» Og han føyer til: «Håndhev retten i porten!» (Amos 5,14-15). Likhet og likeverd bæres oppe av godhet og jevnbyrdige relasjoner, men for å være bærekraftig trenges i tillegg rett og rettferdighet, ikke minst i økonomi og politikk.

Spørsmål

- Hvilke problemer skaper økende ulikhet for en bærekraftig utvikling?
- Profetene i Det gamle testamentet kritiserte datidens elite for å bygge rikdommen sin på urett og maktmisbruk. Er det en aktuell problemstilling i vår tid?

Utfordringer

Hvilke aktører i lokalsamfunnet deres bidrar til å redusere den økonomiske ulikheten mellom dem som bor der? Kan dere gjøre noe for å styrke dette arbeidet?

Er det noe dere kan gjøre for å sette ulikhet (lokalt, nasjonalt eller internasjonalt) på den politiske dagsordenen?

Bønn

*Jesus Kristus, du som ikke gjør forskjell på folk, gjør oss mer lik deg.
Gi oss visdom og vilje til å dele.
La grådigheten gi tapt for rettferd,
og gi oss mot til å ta imot hverandre på tvers av det som skiller oss.*

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.